

A XIII. Országos Főépítészeti Konferencia ajánlásai

Mosonmagyaróvár Város Önkormányzata és az Országos Főépítészeti Kollégium 2008. augusztus 27–29. között Mosonmagyaróváron rendezte meg a XIII. Országos Főépítészeti Kon-

ferenciát. A konferencia jelmondata és címe *Határtalanul* volt, a cél pedig a megnyitott határok következtében kialakuló új helyzet elemzése, az ezzel kapcsolatosan felmerült, alapvetően a területfejlesztést és -rendezést, a településfejlesztést és -rendezést, továbbá a főépítészeti munkát érintő egyéb kérdések megfogalmazása és olyan ajánlások kidolgozása volt, amelyek megjelölik a következő évek legfontosabb feladatait. A konferencia három – Problémák, Lehetőségek, Nagyító – szekcióban vitatta meg a főépítészek által felvetett kérdéseket.

A résztvevők megállapították, annak ellenére, hogy az európai uniós csatlakozás időpontja már jóval korábban ismert volt, vannak hiányosságok mind a fejlesztések kidolgozása és meghatározása, mind a tervezés, mind pedig a működtetés terén, sok esetben pedig rossz az együttműködés. Felléptek ugyanakkor olyan új hatások és tendenciák, amelyek kezelésére az érdekeltek felek még nem, vagy nem megfelelően készültek fel.

A konferencia az alábbi ajánlásokat fogalmazta meg:

1. A konferencia felhívja az állami vezetés/politika figyelmét arra, hogy tekintse át a jelenlegi szabályrendszert és hajtsa végre azokat a jogszabályi változtatásokat, amelyek szükségesek elsősorban a világörökségi és kultúrtáji területek védelmével, meg-

óvásával kapcsolatban. Ezek közül kiemelt fontosságú az ágazati lobbierdekek moderálása, az ezzel kapcsolatos területi (önkormányzati) és szakmai érdekérvényesítés lehetőségének erősítése.

2. A kormányzati stratégiát és beavatkozásokat az érintett önkormányzatokkal és civil szervezetekkel együttesen kell kidolgozni, az ezzel kapcsolatos koncepciót közösen kell megalkotni. A jogszabályokat és az ezzel összefüggésben kidolgozott programok végrehajtását következetesen ellenőrizni kell.

3. Kormányzati szabályokkal kell elősegíteni azt, hogy a határ menti területek fejlesztése kiegyensúlyozott, egyenrangú és közös eredményeket hozzon. Ezzel párhuzamosan azt is biztosítani kell, hogy a határ menti régió-

ók helyzete más régiókhoz képest ne térhessen jelentősen el, azaz, az ország regionális fejlesztése különböző területek között összehangoltan történjen meg.

4. A konferencia rendkívül fontosnak tartja azt, hogy a térségek fejlesztési lehetőségei összehangoltak legyenek, az ehhez szükséges koncepciókat és terveket az érdekeltek közösen dolgozzák ki, akár országos, akár regionális, akár egyedi települések közötti fejlesztésekről legyen szó.

5. A határ menti együttműködések során biztosítani kell, hogy az unió által támogatott fejlesztések az adott hazai fejlesztések között is kiemelt figyelmet kapjanak.

6. Ki kell alakítani és megfelelő szervezethez, intézményi háttérhez kell rendelni a határokon átnyúló együttműködésekre vonatkozó kezdeményezéseket.

7. A határ menti, illetve a határokon átnyúló fejlesztések tervezésénél a jelenlegi jóval nagyobb hangsúlyt kell helyezni a térbeli fizikai környezet adottságaira, lehetőségeire, illetve az ebből adódó szándékokra. E munkába nevesítve be kell vonni az illetékes főépítészeket, a fejlesztéssel és rendezéssel foglalkozó szakembereket.

8. Az érintett önkormányzatoknak sürgősen ki kell dolgozniuk azokat a terveket, amelyek a határok megnyitását követő népesség-

vándorlás és a gazdasági erőnyomulása révén az adott település(ek)e)t veszélyezteti(k).

9. Meg kell teremteni azt a fórumot, ahol az érintett települések kicserélhetik az ezzel kapcsolatos tapasztalataikat, vagy adott esetben megszervezhetik a közös fellépést. Ezeket a problémákat nemcsak települési, hanem regionális, illetve állami szinten is kezelni kell – az ezt szolgáló jogszabályok és gazdasági források megteremtésével.

10. Az együttműködés konkrét formáira, módzataira, a szerzett tapasztalatok feldolgozására és hasznosítására megfelelő szakembereket kell képezni. Nem elégséges, bár rendkívül fontos, a jelenleg is működő szakmai és önkormányzati munkatársak továbbképzése, hanem más, már működő kapcsolatrendszerek tapasztalatait is felhasználó szakembereket is be kell vonni a közös munkába.

11. Az Országos Főépítészeti Konferencia kinyilvánítja, hogy a magyarországi főépítészek kiemelt fontosságot tulajdonítanak az uniós hatások helyi, regionális és országos integrációjának, és annak, hogy a határokon kívülről jövő, az uniós rendnek megfelelően érkező hatásokból a lehető legtöbb és az egész országot, összehangoltan pozitívan érintő eredmények szülessenek.

Országos Főépítészeti Kollégium

A 2008. évi Pro Architectura-díjak

A Pro Architectura-díjak ünnepélyes átadása az Építészeti Világnapján, 2008. október 6-án volt a Művészetek Palotája üvegtermében. A díjakat dr. Szaló Péter területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkár és Fegyverneky Sándor országos főépítész adták át.

A 2008. évben kiadható Pro Architectura-díjakra összesen 22 pályázat érkezett be. A pályázatokat a Pro Architectura-díj Bizottság – Fegyverneky Sándor országos főépítész, főosztályvezető elnökletével – több szakaszban, illetve helyszíni szemléken értékelte, végül a július 23-án megtartott záró plenáris ülésén döntött a javaslatokról. A javaslatok alapján készített előterjesztést Bajnai Gordon, a Magyar Köztársaság nemzeti fejlesztési és gazdasági minisztere, a díjak adományozója, elfogadta.

A 2008. évi Pro Architectura-díjban részesültek (rangsorolás nélkül):

Jánosi János építész a Budapest, VI. Lovag utca – Weiner Leó utcai 72 lakásos társasház tervezéséért. A két utca között elterülő hosszú foghíjtelekre az építész egyéni és eredeti jellegű lakóépületet alkotott. Mind az utcai, mind a belső homlokzatok igényesen formáltak, egyértelműen utalva a történelmi belváros építészeti értékeire és hagyományaira. A budapesti lakásépítés gyakran vitatható minőségű egyedei közül ez a ház példásan magas színvonalával tűnik ki.

Kálmán Ernő DLA építész a Budapest, XII. Nógrádi utcai „Kálvin János” Református Idősek Otthona épületegyüttesének tervezéséért. A korszerű eszközökkel formált komplexum – a viszonylag nagy épülettömegek ellenére is

– jól illeszkedik mind a lejtős terepre, mind pedig a villákkal és társasházakkal beépített környezetbe. A lakóegységek és a közösségi terek jól kapcsolódnak egymáshoz, egyúttal a formálásnak megfelelően jól tagolódnak. Az épületegyüttes funkcionális szempontból és építészeti megoldásait tekintve is példaértékű.

Mikó László és Szántó Tibor építészek (megosztva) a Szegedi Tudományegyetem Tanulmányi és Információs Központja épületének tervezéséért. A négy éve működő, óriási közönségforgalmat lebonyolító épület kiválóan megfelel rendeltetésének. A tervezők a homlokzatokat és a különböző funkciójú belső tereket egyaránt korszerű, egyben mérték tartó eszközökkel alakították. Egyensúlyt teremtettek a nagyvonalú és forgalmas belső terek, valamint az elmélyült munkát szolgáló kisebb helyiségek elrendezésében, egymáshoz való viszonyában. Ez az egyetemi központ nemcsak saját műfajában, de az építészeti egészét tekintve is kiemelkedő minőségű alkotás.

Sugár Péter, ifj. Benczúr László, Batári Attila és Kara László építészek (megosztva) a Budapest I., Lánchíd utcai Lánchíd '19 Design Hotel épületének tervezéséért. Ez az új szálloda a főváros jelentős pontján, a Világörökség területén valósul meg. A pesti Duna-partról és a Várpalota teraszáról is jól látható, hangsúlyos elem. Ugyanígy,

a hotelszobákból is páratlan kilátás nyílik mindkét irányba. A Dunára néző homlokzatot elforgatható üveglamellák teszik folyamatosan változóvá, jelképesen tükrözve a folyam hullámlásait. A hotel belső tere rendezését a belső fedett udvar határozza meg, amely funkcionális haszna mellett izgalmas térélménnyel is szolgál. Az épület részleteiben és egészét tekintve is fantáziadús, példásan magas színvonalon megoldott.

Z. Halmágyi Judit és Király Zoltán építészek (megosztva) a Budapest, V. Deák Ferenc u. 15. alatti lakóház – új rendeltetése szerint „Deák-palota”-rekonstrukciójának tervezéséért. Az eredeti eklektikus homlokzatát az idők során elvesztő hajdani, belsőudvaros lakóház teljes átépítéssel nemcsak új funkciót, de új építészeti jelentőséget is kapott. A rekonstrukció helyreállította az eredeti homlokzatot, ezen belül az igényes portálokat, a belső udvar fedetté vált és a főpárkány fölé korszerű, eredeti módon formált tetőtér-beépítés került, tetőterasszal kibővítve. Az alkalmazott építészeti eszközök, illetve megoldások mintaszerűek, úgy az épületrekonstrukciók körében általában, mint a szűkebb városi környezet, a Deák Ferenc utca potenciális értékének helyreállítását tekintve.

Zsilinszky Gyula titkár,
Pro Architectura-díj Bizottság

Palóczy Antal-díj

településrendezés területén – tervező, oktató, kutató vagy főépítési minőségben – legalább 10 éven át kimagasló munkát végeztek. Évente két díj adományozható magánszemélynek, illetve tervezőcsoport tagjainak.

Palóczy Antal-díjban részesültek: *Schwarczuk Ágnes* okleveles építészmérnök és *Rosivall Ágnes* okleveles építészmérnök

Nagy Eszter, a Palóczy Antal-díj Bizottság titkára

A kitüntetettek rövid életrajzát lásd a www.onkornet.hu oldalon

Indul az önkormányzati főépítész szakmérnöki képzés második évfolyama. Az épített- és természetes környezet felelős alakítása, illetve védelme Magyarországon minden építész alkotmányban rögzített kötelessége. Az önkormányzati főépítésre, aki egy egész település, sőt adott esetben még ennél is nagyobb területnek a felelőse, ez fokozottan érvényes. Településeink arculatának többségét napjainkban – hatékonyan működő önkormányzati főépítész hiányában – nem a közérdeket szolgáló egységes építészeti-városépítészeti koncepció, hanem az ingatlanpiacba befektetett tőke minél hatékonyabb megtérülésére törekvő, egyéni érdekek határozzák meg.

Az ország kevés településén működik a közérdekeket érvényesíteni akaró és tudó, erős önkormányzat, és azt képviselő polgármester. Azok közül is kevés alkalmas érdemben főépítészre, aki a helyi önkormányzatnak az építési törvényben meghatározott, az épített környezettel kapcsolatos feladatainak ellátását szak tudásával segíti, s aki az önkormányzat, a polgármester szakértője lehet. Magyarországon 3100 feletti a települések száma. A számon tartott főépítészeké 300 alatti, ez kevesebb, mint 10 százalék. A felkészültségük, alkalmasságuk, elhivatottságuk tekintetében rendkívül nagy a szórás.

Az önkormányzati főépítész hivatásra való alkalmasságnak a szakmai felkészültség mellett számos egyéb, emberi tényezője is van, mint például a közügyek iránti érzékenysége, a kommu-

nikációs képesség, az érdekérvényesítő képesség, a tárgyalóképesség vagy a „gazdaszemlélet”-hez szükséges alázat.

Az önkormányzati főépítész jogszerű működésének feltételei az 1998. január elsejétől érvénybe lépett új építési törvény és a megjelent rendeletek által már biztosítottak. Az érvényben lévő jogszabályok alapján a „forma” – az önkormányzati főépítész munkakör – már megvan, ezt a formát kívánjuk a második évfolyamát indító szakmérnöki szakon tudással, „tartalommal” megtölteni azért, hogy az önkormányzati főépítészek a természetes és épített környezetünk alakításának valóban meghatározó, pozitív szereplőivé válhassanak.

BME Urbanisztika Tanszék

(Részletes tájékoztató található a www.urbanisztika.bme.hu honlapon)

Alapítvány a környezetért

Az *Év Főépítésze Díjban*, valamint a *Főépítész Életmű Díjban* részesített főépítészek, társalapítóként az aktív, illetve a nyugdíjas főépítészek 2008-ban létrehozták a *Főépítészek az épített és természeti környezetért Alapítványt*.

Az alapítvány számlaszáma: 11735005-20535528

Az alapítvány postacíme: Főépítészek

az épített és természeti környezetért Alapítvány,

2000 Szentendre, Hamvas Béla u. 5. I. 5.

Telefon: (06-62) 562-695

E-mail: csohany.klara@darkh.hu

Honlap: www.foepiteszek.hu > Alapítvány menüpont

Az alapítvány célja, hogy a működési területén elősegítse és támogassa az épített és természeti környezet alakításával és védelmével kapcsolatos tevékenységeket. Az alapítvány működteti a www.foepiteszek.hu honlapot, ahol az alapítvánnyal kapcsolatos információk elérhetők.

Az alapítvány a későbbiekben is tisztelettel vár minden közreműködőt és érdeklődőt, akik a kitzűzött célok eléréséért együtt kívánnak működni, s az alapítvány tevékenységét bármilyen eszközzel támogatni tudják.

Javaslatok a 2009. évi Ybl Miklós-díjak adományozására

A miniszteri rendelettel szabályozott Ybl Miklós-díj a hazai épített környezet alakításában tartósan kimagasló gyakorlati és/vagy elméleti építészeti alkotó munkásság, életmű elismerésére szolgál, és csak egyéni teljesítmény alapján adományozható. A díjjal emléklakett, az adományozást igazoló oklevél és pénzjutalom jár. Egy díj nem osztható meg két vagy több személy között, évente legfeljebb öt díj adományozható.

Az Ybl Miklós-díjak átadása március 15. megünnepléséhez kapcsolódik.

A díjat az Ybl Miklós-díj Előkészítő Bizottság javaslata, illetve dr. Szaló Péter területfejlesztési és építésügyi szakállamtitkár előterjesztése alapján *Bajnai Gordon*, a Magyar Köztársaság nemzetifejlesztési és gazdasági minisztere adományozza.

Az Ybl Miklós-díj Előkészítő Bizottság elnöke *Fegyverneky Sándor* országos főépítész, a Bizottság tagjai *Eltér István*, a Magyar Építész Kama-

ra elnöke, *Kálmán Ernő* DLA, a Magyar Építőművészek Szövetségének elnöke, továbbá *Balázs Mihály* DLA, *Dévényi Tamás* DLA, *Ferencz István* DLA és dr. *Tóth Zoltán* építészek. A Bizottság titkára *Zsilinszky Gyula*.

A 2009. évi Ybl Miklós-díjak elnyerése, illetve adományozása érdekében egyéni pályázatokat kell, vagy javaslatokat lehet benyújtani.

Beküldési határidő:

2008. november 14. 14.00 óra

Amennyiben a díjra javasolt személyt építész érdekei alapján előterjesztik, a bizottság titkára a díj adományozásához, illetve a jutalomösszeg kifizetéséhez szükséges személyi adatok, illetve nyilatkozat beszerzése céljával a javaslattevőnek e-mail útján a kitöltendő formanyomtatványokat megküldi. A kitöltött adatlapot és nyilatkozatot az üzenetben megadott módon, határidőn belül, illetve címre kell eljuttatni.

A pályázatok (javaslatok) postán beküldhető a Magyar Építőművészek Szövetsége Titkársága címére (1088 Budapest VIII. Ötpathsirta u. 2.), vagy személyesen benyújthatók ugyanitt, munkanapokon 10.00 és 14.00 óra közt. (telefon: (06-1) 318-2444)

Ybl Miklós-díj Előkészítő Bizottság

További információ a www.epiteszforum.hu és a www.mek.hu honlapokon.

A rovatot szerkesztette: Zábránszkyne Pap Klára az Országos Főépítész Kollégium titkára